

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/65/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012211133
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012211133.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobcu: J. F., narodený dňa XX.XX.XXXX, bytom Q., zastúpeného: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 40427-2/2012-BA zo dňa 17.10.2012, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/2603/2012-47 zo dňa 20.05.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/2603/2012-47 zo dňa 20. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n ý zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu 142,04 € náhrady trov odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovaného č. 40427-2/2012-BA zo dňa 17.10.2012 podľa § 250j ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalobcovi k rukám právneho zástupcu vo výške 493,94 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovaný ako odvolací orgán rozhodnutím č. 40427-2/2012-BA zo dňa 17.10.2012 podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení odvolanie žalobcu, podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, pobočky Galanta, č. 25216-8/2012-GA zo dňa 25.07.2012 vo veci priznania nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 398,33 Eur v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 23.07.1999, zamietol v celom rozsahu a potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Galanta dôvodiac, že podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších

predpisov, na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy. Preto priznala poškodenému nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 23.07.1999 v sume 398,33 Eur, ktorá je vypočítaná ako súčin 200 bodov a sumy 60 SKK za jeden bod.

V dôvodoch rozhodnutia prvostupňový súd uviedol, že s poukazom na vymedzenie žalobných dôvodov mu pripadlo posúdiť predovšetkým správnosť výkladu a aplikácie ustanovení zákona č. 461/2003 Z. z., zákona č. 437/2004 Z. z. a vyhlášky č. 32/1965 Zb., a to najmä v súvislosti s výškou odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré si žalobca uplatnil podaním žiadosti, doručenej prvostupňovému správnomu orgánu dňa 28.10.2009 a to následkom choroby z povolania diagnostikovanej v roku 1999. Prvostupňový súd dospel k záveru, že v prípade zistenia ďalších následkov sťažujúcich spoločenské uplatnenie poškodeného zamestnanca v dôsledku v minulosti zistenej choroby z povolania je treba právne nároky vyplývajúce z tejto skutočnosti posúdiť podľa práva platného v čase ich zistenia a stabilizácie dôsledkov choroby z povolania, v predmetnom prípade podľa zákona č. 437/2004 Z. z. Nie je možné aplikovať pri vyčíslení odškodnenia právny predpis (vyhlášku č. 32/1965 Zb.), ktorý platil v čase vzniku choroby z povolania.

Proti rozhodnutiu krajského súdu podal žalovaný včas odvolanie z dôvodov, že nesúhlasí s výrokom napadnutého rozsudku o zrušení rozhodnutia žalovaného z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. a) O. s p. a vrátení veci na ďalšie konanie, nakoľko uvedený právny záver považuje žalovaný za nesprávny.

Žalovaný sa nestotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, pokiaľ ide o aplikáciu § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. Podľa názoru žalovaného došlo z jeho strany k správnomu právnemu posúdeniu veci, preto bolo rozhodnutie č. 40427-2/2012-BA zo dňa 17.10.2012 vydané v súlade s právnou úpravou, obsahuje všetky predpísané náležitosti a bolo vydané na základe spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci.

V prípade žalobcu, ktorému bola choroba z povolania zistená dňa 13.10.1999 (to znamená pred účinnosťou zákona č. 437/2004 Z. z.), ale naposledy hodnotená lekársym posudkom dňa 28.10.2009 rozhodol žalovaný tak, že aplikoval ustanovenie § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. s tým, že priznal náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 2 Eur (60 SKK) za jeden bod, tak ako je to určené vyhláškou č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov. Žalovaný navyše poukazuje na to, že pri posudzovaní hodnoty bodu v prípade žalobcu sa stotožňuje s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Uznesenie NS SR sp. zn. 5 Cdo 105/2011 zo dňa 21. septembra 2011).

K výkladu ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. uvádza: „Zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. nevyplýva a ani zo systematického usporiadania zákona sa nedá vyvodiť záver, že všetky inštitúty upravené zákonom č. 437/2004 Z. z. pri poškodeníach zdravia vzniknutých pred jeho účinnosťou upravuje vyhláška č. 32/1965 Zb., okrem výšky náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia..... Zo znenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. však jednoznačne vyplýva, že na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred 1. augustom 2004, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom sa vzťahujú doterajšie predpisy v plnom rozsahu. Z tohto znenia nevyplýva žiadna výnimka a niet dôvodu, prečo by malo byť aplikované tak, že sa nevzťahuje len na výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia z hľadiska použitia hodnoty 1 bodu na určenie sumy tejto náhrady. Práve naopak, ak by zákonodarca predpokladal, že sa toto ustanovenie nevzťahuje na niektorú z náhrad upravených v zákone č. 437/2004 Z. z., potom by takéto negatívne vymedzenie malo byť v tomto zákone jednoznačne uvedené.“

Žalovaný sa ďalej odvoláva na právny poriadok Slovenskej republiky, ktorý spätnú účinnosť právnej normy vylučuje, ak právny predpis výslovne neustanovuje inak, pričom zákon č. 437/2004 Z. z. nemá ustanovenie, ktoré by umožňovalo jeho spätnú účinnosť. Tento názor žalovaný opiera o právny názor

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Rozsudok NS SR sp. zn. 6 Cdo 146/2011 zo dňa 3. októbra 2011.)

Podľa žalovaného, napriek skutočnosti, že rôzne senáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zastávajú rôzny právny názor na danú vec, žalovaný zastáva právny názor, že by sa mala uplatniť zásada „lex posterior derogat legi priori“, teda neskoršie rozhodnutie súdu by v materiálnom právnom štáte malo mať prednosť pred riešením určitého typu situácií vysloveným v skoršom súdnom rozhodnutí.

Na základe uvedeného žalovaný navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo, aby žalobu žalobcu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril podaním zo dňa 04.08.2014, v ktorom uvádza, že v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. je rozhodujúcou skutočnosťou, od ktorej sa odvíja aj bodové ohodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia, dátum poškodenia zdravia žalobcu. U žalobcu došlo k zisteniu choroby z povolania pred účinnosťou zákona č. 437/2004 Z. z., za účinnosti vyhlášky č. 32/1965 Zb. Náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia je však potrebné poskytnúť žalobcovi podľa predpisu účinného v čase, keď mu vznikol nárok na túto náhradu, t. j. v čase ustálenia zhoršeného zdravotného stavu, ktorý bol zistený v roku 2009.

Žalobca poukazuje na niektoré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Rozsudok NS SR 4Sžso 23/2008 zo dňa 28.04.2009, Rozsudok NS SR 9Sžso/18/2009 zo dňa 27.01.2010), z ktorých vyplýva, že v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. sa výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia riadi zákonom č. 437/2004 Z. z.

Ďalej dáva do pozornosti, že je potrebné brať do úvahy účel náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vymedzený zákonom č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého náhrada: „musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.“

S poukazom na to, že sa náhrada poskytuje v peniazoch uvádza, že je nutné posudzovať jej primeranosť v súvislosti s hodnotou peňažnej čiastky v čase, kedy vznikol nárok na náhradu, pretože náhrada musí zodpovedať súčasným ekonomickým a sociálnym štandardom.

Vychádzajúc z uvedeného žalobca navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Úlohou odvolacieho súdu bolo v intenciách dôvodov podaných v odvolaní posúdiť rozsudok prvostupňového súdu a zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 398,33 Eur.

V danej veci má z administratívneho spisu odvolací súd za preukázané, že choroba z povolania bola v prípade žalobcu zistená dňa 23.07.1999 a hlásená dňa 13.10.1999. Posudok o odškodnení bolesti a

sťaženia spoločenského uplatnenia podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov bol vypracovaný dňa 26.08.2009 lekárkou kliniky pracovného lekárstva a toxikológie. Sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu bolo v danom posudku zo dňa 26.08.2009 hodnotené počtom bodov 200.

Dňa 25.07.2012, na základe posudku zo dňa 26.08.2009, vydala Sociálna poisťovňa, pobočka Galanta rozhodnutie, ktorým žalobcovi priznala nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 398,33 Eur, ktorá bola určená podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb. Keďže nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vzhľadom k dátumu vzniku choroby z povolania poškodeného vznikol v roku 1999, hodnota jedného bodu je 60.

Odvolanie žalobcu proti tomuto rozhodnutiu zamietol žalovaný preskúmaným rozhodnutím v celom rozsahu a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky v Galante potvrdil dôvodiac tým, že niet pochyb o uplatňovaní § 7 vyhlášky v súvislosti s § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., pokiaľ ide o sumu náhrady za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu spôsobeného alebo chorobou z povolania zistenou pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 437/2004 Z. z.

Podmienky priznania a poskytovania náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia upravuje zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

Aj s prihliadnutím na uvedené ustanovenie zákona odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade treba žalobcovi poskytnúť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa predpisu účinného v čase, keď mu vznikol nárok na túto náhradu.

Odvolací súd poukazuje na to, že správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 13.11.2009 prijalo uznesenie o publikovaní rozhodnutia 4Sžso 23/2009 zo dňa 28.04.2009 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, ktorého právna veta znie: „Pojmy bolesť, sťaženie spoločenského uplatnenia a pojmy výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nie sú totožné, preto podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. treba podľa doterajších predpisov posudzovať bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia a ich hodnotenie, ale výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa riadi zákonom č. 437/2004 Z. z.“ (Rozhodnutie bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky od č. R 47/2010).

Odvolací senát v prejednávanej veci cíti viazanosť publikovaným rozhodnutím ako rozhodnutím, ktoré zjednocuje súdnu prax v zmysle § 21 ods. 1 písm. d/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Odvolací súd preto považoval napadnutý rozsudok krajského súdu za vecne správny a podľa § 219 O.s.p. ho potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal náhradu trov konania, vychádzajúc pritom z vyčíslenia trov konania, v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 142,04 Eur titulom trov právneho zastúpenia.

Trovy konania pozostávajú z odmeny za 1 úkon právnej služby za 134 Eur (vyjadrenie k odvolaniu žalovaného) a režijný paušál za 8,04 Eur; celkom 142,04 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.